

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ
KRAJSKÝ ÚŘAD
28. října 117, 702 18 Ostrava

Elektronický podpis: 29.1.2021
Certifikát autora podpisu:
Jméno: Ing. Lenka Peichlová
Vydal: PostSignum Qualified C...
Platnost do: 24.8.2021 08:49:22+00+02:00

Čj.: MSK 139623/2020
Sp. zn.: ŽPZ/28367/2020/Pei
246.2 V5 N
Vyřizuje: Ing. Lenka Peichlová
Odbor: Odbor životního prostředí a zemědělství
Telefon: 595 622 385
Fax: 595 622 126
E-mail: posta@msk.cz
Datum: 2021-01-29

Veřejná vyhláška Rozhodnutí

Výroková část:

Krajský úřad Moravskosleského kraje, odbor životního prostředí a zemědělství (dále jen „krajský úřad“), jako věcně a místně příslušný správní orgán podle § 11 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) a § 29 odst. 1 a § 67 písm. g) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, a jako orgán ochrany přírody příslušný podle ust. § 75 a 77a odst. 5 písm. h) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOPK“), na základě žádosti Mendelovy univerzity v Brně, Lesnické a dřevařské fakulty, IČO 62156489, se sídlem Zemědělská 3, 613 00 Brno, **po provedeném správním řízení rozhodl takto:**

Právnícké osobě **Mendelova univerzita v Brně**, Lesnická a dřevařská fakulta, IČO 62156489, se sídlem Zemědělská 3, 613 00 Brno, (dále jen „žadatel“), jakožto účastníku řízení podle § 27 odst. 1 správního řádu, **se povoluje výjimka dle § 56 odst. 1 a odst. 2 písm. d) ZOPK ze zákazů** uvedených v základních podmínkách ochrany zvláště chráněných druhů živočichů daných § 50 odst. 1 a 2 ZOPK škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných druhů živočichů, konkrétně ze zákazů **chytat, rušit** (včetně plašení) **a držet jedince zvláště chráněného druhu živočicha - vlka obecného (*Canis lupus*); držet a dopravovat uhynulé jedince tohoto druhu**, zařazeného podle vyhlášky Ministerstva životního prostředí č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení ZOPK, do kategorie kriticky ohrožených druhů, **v souvislosti s realizací projektu „Monitoring vlka obecného na území Moravskosleského kraje“** (dále jen „projekt“), a to na území Moravskosleského kraje, mimo území Chráněné krajinné oblasti Jeseníky, Poodří a Beskydy a mimo území maloplošných zvláště chráněných území.

Povolení výjimky je vázáno na splnění následujících podmínek (jejich nedodržení může být důvodem ke zrušení výjimky – viz § 84 odst. 1 písm. c) ZOPK):

1. Škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje (provádět odchyt, manipulaci, odběr vzorků, instalaci telemetrických obojků, plašení a držení uhynulých jedinců vlka obecného) mohou provádět pouze odborně způsobilé osoby z řad pracovníků žadatele případně jejich smluvní partneři.
2. Po dobu platnosti této výjimky se povoluje odchyt maximálně 5 jedinců vlka obecného (*Canis lupus*).

3. Odchyt vlka obecného bude probíhat pouze v období od 1. 8. do 15. 4. kalendářního roku, tj. mimo období výchovy mláďat vlků.
4. K odchytu vlka obecného budou použity pouze pasti typu:
 - Nášlapná past se smyčkou Belisle – past s certifikátem AIHTS,
 - Nášlapná past soft catch (leghold trap) typ EZ Grip Traps,
5. Po dobu aktivace nášlapných pastí bude v pohotovosti odchytový tým, který je povinen dorazit na místo odchytu vlka obecného do 30 minut od zjištění přítomnosti chyceného zvířete.
6. Manipulace se zvířetem bude probíhat výhradně po dobu nezbytně nutnou ke změření základních biometrických údajů, zjištění váhy zvířete, odebrání biologických vzorků (krev, trus, srst, vzorky kůže, stěry ze sliznic, ektoparaziti), bude nasazen GPS telemetrický obojek a aplikován RFID čip. Před vlastními manipulacemi bude provedena veterinárním lékařem imobilizace odchyceného jedince. Nasazení telemetrického obojku mohou provádět pouze odborně způsobilé osoby nebo smluvní partneri žadatele s odbornou způsobilostí (v souladu s podmínkou č. 1).
7. Instalace nášlapných pastí, popř. jiných činností, u kterých mohou být dotčeny práva uživatelů honitby v území bude realizována pouze po písemné dohodě s uživateli honitby a po předchozím oznámení umístění vydávajícímu orgánu. O záměru bude předem informován také garant programu péče o vlka obecného na Agentuře¹.
8. Po dohodě s uživateli honitby bude zajištěna informovanost turistické veřejnosti (na přístupových cestách bude upozornění o tom, že se v daném úseku nacházejí odchytová zařízení)
9. Úspěšně realizovaný odchyt jedince bude do 24 hodin nahlášen krajskému úřadu a garantovi programu péče o vlka obecného na Agentuře. Základní průběžná data o pohybu sledovaného/sledovaných jedinců budou zasílány v intervalech 1 měsíce (agentuře a krajskému úřadu)
10. Získaná data z monitoringu budou průběžně zadávána do Nálezové databáze Agentury ochrany přírody a krajiny (v tříměsíčních intervalech), www.portal.nature.cz.
11. **Metoda averzivního podmiňování** – rušení jedinců gumovými projektily bude použita po posouzení chování konkrétního jedince (ztráta plachosti) v závislosti na závažnosti situace, **vždy po předchozí konzultaci s krajským úřadem a Agenturou**. Krajský úřad si tímto vyhrazuje možnost zákazu této činnosti.

¹ Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha 11 – Chodov, vlk@nature.cz

12. Povolená činnost bude prováděna rovněž v souladu se zákonem č. 449/2001 Sb., o myslivosti a zákonem č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání.
13. Realizované činnosti prováděné v souladu s podmínkami této výjimky bude oznámena krajskému úřadu (písemně, nebo elektronicky na posta@msk.cz, a lenka.peichlova@msk.cz), následovně:
- instalace odchytných zařízení, resp. poloha umístění – **před realizací**
 - odchyt jedince **do 24 hodin**
 - nález mrtvého jedince **bezodkladně** (nejpozději do 3 dnů)
 - rušení gumovými projektily – **před realizací** (nutná konzultace)
 - základní průběžná data o pohybu sledovaného/sledovaných jedinců **1 x měsíčně**.
14. Krajskému úřadu bude taktéž každoročně k 31. 1. kalendářního roku předložena písemná zpráva o činnostech provedených podle této výjimky za kalendářní rok, která bude obsahovat také zhodnocení realizovaných činností ve vztahu k výzkumné činnosti.
15. Žadatel umožní povolujícímu orgánu provést kontrolu plnění vydané výjimky, a to i fyzickým zjištěním.
16. Výjimka je povolena do 31. 12. 2025.

Odůvodnění:

Krajský úřad obdržel dne 3. 11. 2020 (včetně jejího doplnění ze dne 6. 11. a 1. 12. 2020) žádost **Mendelovy univerzity v Brně**, IČO 62156489, Lesnické a dřevařské fakulty, se sídlem Zemědělská 3, 613 00 Brno (dále také jen „žadatel“), **ve věci povolení výjimky dle § 56 odst. 1 a 2 písm. d) ZOPK ze zákazů** uvedených v základních podmínkách ochrany zvláště chráněných druhů živočichů daných § 50 odst. 1 a 2 ZOPK škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje, konkrétně ze zákazů **chytat, rušit** (včetně plašení) a držet jedince zvláště chráněného druhu živočicha - vlka obecného (*Canis lupus*); držet a dopravovat uhynulé jedince tohoto druhu, zařazeného podle vyhlášky Ministerstva životního prostředí č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení ZOPK (dále jen „vyhláška č. 395/1992 Sb.“), do kategorie kriticky ohrožených druhů.

Výjimka je požadována v souvislosti **s monitoringem vlka obecného** na území Moravskoslezského kraje, kde je příslušným orgánem ochrany přírody krajský úřad, mimo maloplošná zvláště chráněná území a mimo území Chráněné krajinné oblasti Jeseníky, Poodří, Beskydy.

Žadatel plánuje monitoring vlka obecného prostřednictvím GPS telemetrie. Pro nasazení telemetrického obojku bude třeba zvíře odchytit pomocí certifikovaných nášlapných pastí, které jsou schváleny k odchytu vlků v EU a na nezbytně nutnou dobu také imobilizovat, přičemž bude docházet k jeho držení, případně rušení. Zvíře bude uspávat veterinář a manipulovat s nimi budou zaměstnanci žadatele s osvědčením k práci s pokusnými zvířaty dle zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání. Projekt monitoringu vlka byl schválen Ministerstvem životního prostředí ČR. Při monitoringu navíc může dojít k nálezu mrtvého jedince, proto je žádána výjimka k držení a přepravě mrtvých jedinců, a to výhradně k výzkumným účelům (analýzy budou prováděny na vědeckých pracovištích). Současně je žadatelem požadováno o cílené rušení a to metodou tzv. averzivního podmiňování, tj. zvíře cíleně plašit různými podněty vč. například střelby

z gumových projektilů, které se ukázalo jako neúčinnější v případě nutnosti změny nežádoucího chování jedinců vlků (např. v případě výskytu silně habituovaných jedinců opakovaně se objevujících v blízkosti lidí).

Cílem výzkumu je zjištění prostorové aktivity vlka obecného, jeho rozptylu a potravní ekologie.

Populace vlka obecného se v ČR rozrůstá a lze tak očekávat zvýšení množství konfliktů. Informace zjištěné pomocí telemetrického sledování jsou důležité také například pro vyhodnocení funkčnosti preventivních opatření nebo identifikaci faktorů, které by mohly negativně ovlivnit populační trend a rozptyl jedinců zvláště chráněného druhu v kulturní krajině. Vzhledem k tomu, že telemetrické sledování vlka v ČR zatím neproběhlo, je realizace projektu nezbytná pro objektivní vyhodnocení jeho potravních a prostorových nároků. Informace zjištěné pomocí telemetrie budou využity pro další osvětu a vzdělávání veřejnosti (ať už formou populárních článků v médiích nebo vědeckých článků), tak pro praktickou ochranu druhu (ověření funkčnosti preventivních opatření, ochrana důležitých migračních koridorů, reakce na averzivní podmiňování).

Řízení bylo zahájeno v souladu s § 144 odst. 2 správního řádu uplynutím lhůty 15 dnů ode dne vyvěšení oznámení o zahájení řízení (č.j. MSK 152881/2020) na úřední desce krajského úřadu, současně byly informovány spolky, s platnou relevantní generální žádostí u krajského úřadu, jejichž hlavním posláním je podle stanov ochrana přírody a krajiny, pokud oznámí písemně svoji účast dle § 70 odst. 3 ZOPK. Současně krajský úřad dal v souladu s § 36 odst. 3 správního řádu účastníkům řízení možnost, aby se před vydáním rozhodnutí mohli vyjádřit k jeho podkladům. Účastníkem řízení dle ust. § 27 odst. 1 správního řádu je žadatel. Dle ust. § 27 odst. 2 správního řádu jsou účastníkem řízení obce Moravskoslezského kraje, mimo obcí, které celým svým obvodem leží na území Chráněné krajinné oblasti Beskydy, Jeseníky a Poodří (v souladu s § 71 odst. 3 ZOPK); dále jsou účastníky řízení dle § 27 odst. 2 správního řádu uživatelé honiteb, v tomto případě se jedná o uživatele všech honiteb ležících na území výše specifikovaných obcí Moravskoslezského kraje. K účasti ve správním řízení se v zákonné lhůtě podle § 70 odst. 3 ZOPK nepřihlásil žádný spolek. Dne 15. 12. 2020 byl spis doplněn o stanovisko účastníka řízení Mysliveckého spolku Beskyd-Nýdek, IČO 66934095. Myslivecký spolek Beskyd-Nýdek, jako uživatel honitby Nýdek, ev. č. CZ8121110006 požaduje, aby veškeré aktivity v této honitbě a související s projektem byly předem oznámeny (dohodnutým způsobem).

Podkladem pro rozhodnutí ve věci byla žádost žadatele. Stanovisko Agentury ochrany přírody a krajiny ČR, č.j. 16872/SOPK/20 ze dne 4. 12. 2020 „Odborné stanovisko k žádosti Mendelovy univerzity v Brně k monitoringu vlka obecného a rysa ostrovida“ („dále jen „odborné stanovisko“), které bylo vypracováno na základě žádosti krajského úřadu Karlovarského kraje, odboru životního prostředí a zemědělství a zasláno k případnému využití dotčeným orgánům ochrany přírody. Agentura je organizací zřízenou Ministerstvem životního prostředí (MŽP), přičemž jednou z činností, pro kterou byla tato organizace zřízena, je právě podpora státní správy na úseku ochrany přírody. V praxi tato podpora znamená především vydávání odborných stanovisek, znaleckých posudků atd. Správní orgán také vycházel z koncepčního a metodického podkladu Ministerstva životního prostředí ČR – Programu péče o vlka obecného, dostupného online: <https://www.zachranneprogramy.cz/vlk-obecnny/program-pece-pp/> a dále z Nálezové databáze Agentury ochrany přírody a krajiny www.portal.nature.cz, www.biomonitring.cz a webových stránek <https://www.navratvlku.cz/>

Krajský úřad posoudil předloženou žádost a po provedeném správním řízení a vyhodnocení podstatných skutečností, dospěl k následujícím zjištěním a závěrům.

Vlk obecný je evropsky chráněný druh živočicha ve smyslu Směrnice Rady 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin. V České republice se jedná o kriticky ohrožený (zvláště chráněný druh živočicha ve smyslu ZOPK a jeho prováděcí vyhlášky č. 395/1992 Sb.) Zvláště chráněné druhy živočichů jsou definovány v § 48 ZOPK. Stejně jako zvláště chráněný živočich je chráněn i mrtvý jedinec tohoto druhu. Ochrana vlků je tedy ZOPK zajištěna základními ochrannými podmínkami, které jsou prezentovány především zákazy škodlivě zasahovat do jejich přirozeného vývoje, zejména je chytat, chovat v zajetí, rušit, zraňovat nebo usmrčovovat. Dále není dovoleno ničit, poškozovat či přemísťovat jejich vývojová stádia nebo jimi užívaná sídla. Je též zakázáno je držet, chovat, dopravovat, prodávat, vyměňovat, nabízet za účelem prodeje nebo výměny (viz § 50 ZOPK).

Výjimku ze zákazů podle § 56 ZOPK povoluje orgán ochrany přírody v případech, **kdy jiný veřejný zájem převažuje nad zájmem ochrany přírody, nebo v zájmu ochrany přírody**. Vzhledem ke skutečnosti, že vlk obecný je chráněn také dle práva Evropské unie, je dle § 56 ZOPK možné výjimku ze základních podmínek udělit **kromě převažujícího veřejného zájmu nebo zájmu ochrany přírody jen z důvodů uvedených v § 56 odst. 2 ZOPK, za předpokladu neexistence jiného uspokojivého řešení a v případě, že povolovaná činnost neovlivní dosažení či udržení příznivého stavu druhu z hlediska ochrany**

Prokázání převahy jiného veřejného zájmu nad zájmem ochrany přírody nebo zájmu ochrany přírody, prokázání existence důvodu podle § 56 odst. 2 ZOPK

V první řadě je nutné posoudit, zda existuje jiný veřejný zájem a zda tento zájem převažuje nad konkurujícím veřejným zájmem na ochraně přírody, popř. zda je záměr v zájmu ochrany přírody. Ochrana přírody dle ust. § 58 odst. 1 ZOPK je veřejným zájmem a každý je povinen při užívání přírody a krajiny strpět omezení vyplývající z tohoto zákona), přičemž v konkrétním případě veřejný zájem představuje ochrana vlka obecného jakožto kriticky ohroženého zvláště chráněného druhu živočicha a zároveň živočicha chráněného na celoevropské úrovni.

Vlk obecný patří, spolu s rysem ostrovidem a medvědem hnědým, k původním druhům naší savčí fauny, který se v historických dobách vyskytoval na území celé ČR. Vlivem postupného odlesňování krajiny, rozšiřování osídlení, a především přímého pronásledování člověkem byl však tento druh postupně na přelomu 19. a 20. století nejen u nás, ale téměř v celé střední Evropě, zcela vyhuben. V posledních desetiletích se vlk obecný opět vrátil na naše území. Vlk obecný byl přirozenou, i když již velmi vzácnou součástí naší krajiny až do začátku 20. století. V roce 1914 byl zastřelen poslední volně žijící jedinec na našem území, ale k praktickému vyhubení vlků na většině území dnešní ČR došlo již v polovině 18. století. Díky postupné obnově populací vlka v okolních zemích se znovu přirozeně šíří do České republiky. Od devadesátých let se vlci vyskytovali v Beskydech, i když spíše sporadicky, a od roku 2012 se k nám šíří jedinci původem z nížinné středoevropské populace, z oblasti sousedního Saska a Polska. Na území Šumavy byl zaznamenán také zástupce alpské populace. Jeho početnost narůstá, a je tak nutné řešit nejen jeho ochranu, ale také nevyhnutelně vznikající konflikty či obavy veřejnosti.

Vlk plní v lesních ekosystémech důležitou regulační, selekční a případně i sanitární funkci u populací divokých kopytníků, resp. spárkaté zvěře. Tím přímo ovlivňuje stav lesa a udržuje v něm přírodní rovnováhu. Zároveň ale působí škody na nedostatečně zabezpečených hospodářských zvířatech, čímž se dostává do konfliktu s hospodářskými a ekonomickými zájmy člověka

Činnost realizovaná žadatelem, tedy monitoring vlků v Moravskoslezském kraji, je krajským úřadem spatřována bezesporu jako **zájem ochrany přírody**, který je zároveň zájmem veřejným, neboť nabízí získání jedinečných dat, zásadních pro prohloubení poznání ekologie tohoto druhu. Záměr je tak jednoznačně ve prospěch ochrany vlka obecného, informace zjištěné pomocí telemetrického sledování jsou důležité například pro vyhodnocení funkčnosti preventivních opatření nebo identifikaci faktorů, které by mohly negativně ovlivnit populační trend a rozptyl jedinců zvláště chráněného druhu v kulturní krajině. Vzhledem k tomu, že telemetrické sledování vlka v ČR zatím neproběhlo, je tento výzkum potřebný pro objektivní vyhodnocení jeho potravních a prostorových nároků. Orgán ochrany přírody je tedy toho názoru, že je velice žádoucí znát prostorové chování jedinců tohoto druhu mj. i pro účinné zajištění ochrany a zároveň řešení konfliktů, které vlk obecný způsobuje na nedostatečně zabezpečených hospodářských zvířatech.

Lze tedy konstatovat, že je v zájmu ochrany přírody, aby tyto informace byly známé a rozhodování o dalším managementu druhu bylo založeno na nezpochybnitelných datech získaných standardizovanou metodou, jakou je GPS telemetrie. Žadatel plánuje vyhodnocení provést v rámci odborných článků, které bude publikovat v recenzovaných časopisech, případné dílčí vyhodnocení bude provádět v rámci pravidelných jednou ročně zpracovávaných souhrnných zpráv. Informace zjištěné pomocí telemetrie budou využity pro další osvětu a vzdělávání veřejnosti (ať už formou populárních článků v médiích nebo vědeckých článků), tak pro praktickou ochranu druhu (ověření funkčnosti preventivních opatření, ochrana důležitých migračních koridorů, reakce na averzivní podmiňování). Tyto činnosti lze tedy klasifikovat jako **činnosti sloužící pro účely výzkumu a vzdělávání**, opětovného osídlení určitého území populací druhu nebo opětovného vysazení v původním areálu druhu, **tedy zákonné podmínky dle § 56 odst. 2 písm. d) ZOPK**.

Jelikož krajský úřad shledal, že projekt je realizován v zájmu ochrany přírody a existují důvody pro udělení výjimky dle § 56 odst. 2 ZOPK, přistoupil k hodnocení dalších podmínek pro udělení výjimky.

Neexistence jiného uspokojivého řešení

Správní orgán je toho názoru, že monitoring velkých šelem je nedílnou součástí efektivní ochrany přírody. Krajský úřad se ztotožňuje s názorem žadatele, že jiné uspokojivé řešení pro zjištění všech definovaných výzkumných otázek není možné. Nicméně, z pohledu ZOPK je třeba prokázat, že tato potřeba nemůže být uspokojena jinak, aniž by došlo ke škodlivému zásahu do přirozeného vývoje zvláště chráněných druhů, příp. by takový zásah byl minimalizován. Krajskému úřadu byl předložen záměr jako invariabilní, to je v podobě dle žádosti, ze které vyplývá, že nulová varianta, tedy nerealizace záměru není možná. Z žádosti žadatele vyplývá, že potravní ekologii šelem lze částečně sledovat také analýzou trusu, nelze však určit frekvenci útoků (tzv. kill rate) a odlišení některých druhů jelenovitých je komplikované v případě, že v sušině trusu nejsou přítomny hlavní identifikační znaky. Prostorovou aktivitu lze zjistit orientačně pomocí kombinace fotomonitoringu, stopování a neinvazivní genetiky, ale přesnou časoprostorovou aktivitu, přesuny v kulturní krajině, místa odpočinku, trasu rozptylu apod. umožňují odhalit pouze vysoce kvalitní telemetrická data.

Krajský úřad k tomuto závěru dospěl také na základě odborného vyjádření Agentury, ve kterém je mj. uvedeno, že: (cit): "*Předkládaný záměr může významně pomoci v poznání biologie, prostorového chování, potravní ekologie a sociobiologie obou druhů. Monitoring v podobě telemetrického sledování je zároveň součástí schválené Metodiky monitoringu velkých šelem (publikována v srpnu 2020 na webu Agentury – viz https://portal.nature.cz/publik_syst/files/vselmy_mon_met_2020.pdf).*

Neexistuje jiný způsob monitoringu, který by přinesl srovnatelně detailní data. S ohledem na konfliktnost obou druhů s chovateli hospodářských zvířat lze říci, že pouze telemetrické sledování nabídne státní ochraně přírody dostatečné informace o pohybu zvířat v rámci teritorií i mimo ně, o vlastní velikosti domovských okrsků, disperzi zvířat, využívání migračních koridorů v rámci vrstvy biotopu vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců (jev 36 b jako územně analytický podklad), funkčnost a identifikaci kritických míst koridorů atp. V případě, že by byl odchycen tzv. problematický jedinec, je telemetrický obojek jedinečnou metodou, kterou lze účinně systematicky averzivně podmiňovat jeho chování, jelikož budou existovat data o pohybu a výskytu tohoto konkrétního jedince. Zároveň bude možné účinně vyhodnocovat úspěšnost tohoto averzivního podmiňování a takto získaná data budou moci být využita pro management problematických jedinců (Pohotovostní plán – nápadný jedinec vlka obecného) a účinnější ochranu a aktivní opatření ve prospěch ochrany vlka obecného v budoucnosti."

Na základě výše uvedeného dospěl krajský úřad k závěru, že jiné uspokojivé řešení realizace projektu než to, které je předloženo žadatelem, neexistuje.

Prokázání neovlivnění dosažení či udržení příznivého stavu druhu z hlediska ochrany

Výjimku ze zákazu lze dále udělit, jen pokud povolovaná činnost neovlivní dosažení či udržení příznivého stavu druhu z hlediska ochrany. ZOPK dle ust. § 3 odst. 1 písm. t) považuje stav druhu z hlediska ochrany za „příznivý“ jestliže údaje o populační dynamice příslušného druhu naznačují, že se dlouhodobě udržuje jako životaschopný prvek svého přírodního stanoviště, a přirozený areál rozšíření druhu není, a pravděpodobně nebude, v dohledné budoucnosti omezen, a existují a pravděpodobně budou v dohledné době i nadále existovat dostatečně velká stanoviště k dlouhodobému zachování jeho populací. Pro povolení výjimky je tedy podstatné, že realizace projektu nepředstavuje ohrožení místní ani celkové populace. Příznivý stav druhu z hlediska ochrany se mj. odvíjí od dlouhodobé existence stanoviště druhu, tedy prostředí definovaného specifickými faktory, ve kterém druh žije v jakékoli fázi svého biologického cyklu.

Z Programu péče o vlka také vyplývá, že na území ČR se v případě vlka setkávají 2 populace (karpatská a středoevropská nížinná; zaznamenán byl jedinec i alpské populace. Středoevropská nížinná populace má nyní rostoucí trend a v důsledku toho dochází také k rekolonizaci části území ČR jedinci z této populace. Karpatská populace vykazuje spíše stagnující trend, a to se projevuje také na dlouhodobě spíše fluktuující početnosti jedinců vlka v oblasti Beskyd, resp. pohraničního hřebene Karpat. Výskyt vlka na území ČR nyní představuje jednotlivé populační fragmenty uvedených populací na okraji areálu, které nyní (k r. 2019) nesplňují samostatně ani parametry minimální životaschopné populace (MVP). Odhady MVP jsou v literatuře řádově uváděny jako tisíce jedinců (např. Traill et al. 2007, Traill et al. 2010, Clabby 2010, Flather et al. 2011), Lehmkuhl (1984) uvádí u savců 500–1000 jedinců (efektivní velikost populace). Je zřejmé, že s ohledem na prostorové nároky (velikost teritorií) vlka není takové početnosti možné dosáhnout v rámci území ČR a splnit tak samostatně požadavky na zajištění příznivého stavu druhu (který z principu přesahuje MVP, a navíc nezahrnuje jen hledisko početnosti). K hodnocení stavu druhu je i s ohledem na výše uvedené doporučení evropské komise tedy potřebné přistupovat na populační úrovni. Vzhledem ke skutečnosti, že z hlediska početnosti se celkově obě zdrojové populace příznivému stavu blíží nebo ho již dosahují, je klíčové ve spolupráci s okolními státy stanovit podíl populace odpovídající jednotlivým územím a naplňující ostatní kritéria příznivého stavu (z hlediska rozšíření v rámci areálu a nároků na biotop) – v rámci ČR by tak mohlo jít o trvalý výskyt v horských a podhorských oblastech, ucelených lesních komplexech a obdobných typech biotopu. Současně je nezbytné zachovat podmínky pro konektivitu výskytu vlka na našem území se zdrojovými populacemi tak, aby bylo možné nadále o přístupu na širší populační úrovni uvažovat.

Krajský úřad je toho názoru, že tato podmínka je rovněž splněna, neboť při respektování podmínek povolované výjimky nehrozí ohrožení samotných jedinců, potažmo populace, naopak lze usuzovat, že získáním potřebných informací o potravní ekologii šelem a jejich prostorové aktivitě může dopomoci k zachování příznivého stavu z hlediska ochrany jak druhu, tak populací.

K výše uvedené zákonné podmínce se vyjádřila taktéž Agentura ve svém odborném posudku, s uvedením, že žadatel disponuje nejnovějšími poznatky o metodice odchyty velkých šelem, proto došlo k uzavření dodatku ke smlouvě o vzájemné spolupráci mezi Agenturou a Univerzitou v oblasti výzkumu vlka obecného a také medvěda hnědého s důrazem na zjišťování populačních charakteristik obou šelem za účelem ochrany těchto druhů. Dále Agentura uvedla, že(cit): *"Dosavadní zkušenosti českých odborníků (zejm. tým pod vedením Dr. Aleše Vorla na Fakultě životního prostředí České zemědělské univerzity) nasvědčují tomu, že odchyt vlka do uvedených pastí je časově, organizačně a technicky velice náročný, zejména s přihlédnutím k přemnoženým stavům zvěře a pohybu návštěvníké veřejnosti (výběr lokalit pro umístění pastí). Agentura se domnívá, že případným odchycem nedojde k negativnímu ovlivnění ani přirozeného vývoje populací velkých šelem, pokud budou dodrženy veškeré podmínky stanovené výrobcí odchyťových pastí a závazek žadatele, že v případě úspěšně realizovaného odchytu bude u jedince vlka do 30 minut, v případě rysa do 4 hod. s erudovaným a plně vybaveným týmem v souladu s projektem pokusu. Bude tak zcela minimalizováno riziko možného zranění či dokonce úhynu odchycených jedinců."*

V případě plašení jedinců vykazujících nežádoucí chování, bude podle žadatele, k systematickému plašení gumovými projektily docházet pouze v případech tzv. „bold“ jedinců, nebo jedinců vykazujících tzv. problematické chování v souladu s charakteristikami podle tabulky popisující kategorie chování vlka (viz plán péče o vlka). Tito jedinci vykazují často smělé až nebojácné chování z pohledu člověka, přibližují se více člověku a jeho obydli i ve dne. U těchto jedinců je vhodné takové chování monitorovat, a případně předcházet jejich synantropizaci (habituaci) systematickým plašením. Problematika „bold“ jedinců, prevence ztráty plachosti, je součástí Programu péče o vlka obecného. Agentura v rámci odborná stanoviska taktéž uvádí, že k řešení jedinců, kteří vykazují nepřirozené chování, vznikl „Pohotovostní plán – nápadní jedinci vlka obecného“, jehož součástí je tabulka se škálou chování vlka od přirozeného po problematické. Pohotovostní plán bude diskutován se zástupci Ministerstva zemědělství a Ministerstva vnitra, aby mohlo dojít k přesnému nastavení postupů realizovatelných podle definovaného chování vlka. Tabulka škály chování vlka vychází z principů LCIE /Large Carnivore Initiative Europe – Management of bold wolves/ a byla diskutována v rámci poradního sboru programu péče o vlka obecného. Zároveň způsob plašení střelbou gumovými projektily je metoda, která je limitována řadou faktorů (omezení ze zákona o myslivosti – rušení zvěře, otázka „lovu“, použití zbraně). Při vlastní realizaci musí členové týmu žadatele splňovat veškeré zákonné povinnosti podle zákona o myslivosti a zákona na ochranu zvířat proti týrání. Z pohledu rušení jedinců vlka střelbou gumovými projektily Agentura konstatuje, že je v zájmu ochrany vlka, jako kriticky ohroženého druhu, snažit se zastavit či předcházet rozvoji habituace či jinému problematickému chování vlků i touto metodou, ačkoli dosud nebyla v podmínkách České republiky praktikována.

Krajský úřad je na základě výše uvedeného názoru, že v případě aplikace averzivní metody plašení nedojde k ovlivnění dosažení či udržení příznivého stavu druhu z hlediska ochrany.

Ze strany žadatele tak došlo k naplnění všech zákonných předpokladů a podmínek pro povolení předmětné výjimky. S ohledem k zabezpečení veřejného zájmu na ochrany vlků, krajský úřad povolil výjimku podle ust. § 56 odst. 1 a 2 ZOPK ze zákazů, resp. ze základních podmínek jejich ochrany, dle § 50 téhož zákona. Na základě toho také stanovil pro žadatele závazné podmínky, za kterých je možné navrhovanou činnost provádět, s ohledem na zájem ochrany předmětného druhu. Všechny podmínky jsou stanoveny k zajištění nejspokojivějšího řešení realizace projektu a vycházejí z žádosti žadatele, odborného stanoviska Agentury a ZOPK.

Krajský úřad objektivně posoudil důvody pro povolení výjimky a dospěl k závěru, že všechny čtyři stanovené podmínky jsou splněny a výjimku je možné za respektování určitých podmínek (č. 1 – č. 16 tohoto rozhodnutí) povolit, které jsou stanoveny v souladu s ust. § 56 odst. 3 ZOPK (jejich nedodržení může být důvodem ke zrušení výjimky – viz § 84 odst. 1 písm. c) ZOPK):

Podmínka č. 1 vymezuje okruh činností, které jsou tímto rozhodnutím povoleny a stanovuje organizaci, která je oprávněna provádět výzkum a která odpovídá za dodržování podmínek tohoto rozhodnutí. Základním nástrojem pro zjištění prostorových nároků druhu, které jsou jedním z cílů Programu péče o vlka obecného, je „explicitní telemetrický výzkum (residentních i dispergujících) vlků směřovaný jednak na studium teritoriálních vztahů v naší krajině a dále na proces disperze v utváření populace v rámci podmínek ČR. Opatření bude zajištěno ve spolupráci Agenturou a participujících výzkumných organizací. Žadatel má s Agenturou podepsanou rámcovou smlouvu o vzájemné spolupráci, kde zájmem smluvních stran je mimo jiné „realizace společných výzkumných projektů v oblasti ochrany, výzkumu a monitoringu vlka obecného a medvěda hnědého“. Realizace projektu je komplementární také k dalším výzkumům, prováděným na území ČR jinými organizacemi, například Hnutím DUHA Olomouc, které se věnuje neinvazivnímu monitoringu velkých šelem pomocí sběru pobytových znaků a genetických analýz. Odborný garant výzkumu Dr. Kotal je členem LCIE, odborné skupiny IUCN / SSC a v kontaktu s dalšími evropskými experty na problematiku velkých šelem. Mgr. Duřa je členem evropské platformy EUROLYNX, sdružující experty zabývající se výzkumem a ochranou rysa v Evropě. Žadatel nezpochybnitelně splňuje požadavky odpovídající kvalifikace při provádění výzkumu zvláště chráněných částí přírody. **Podmínka č. 2** stanovuje maximální počet jedinců, kteří mohou být odchyceni a sledováni. **Podmínka č. 3** stanoví dobu možného odchyty, a to s ohledem na období výchovy mláďat. **Podmínkami č. 4 – č. 6** krajský úřad vymezil způsoby odchyty, manipulace odchycených živočichů s ohledem na minimalizaci negativních vlivů vůči předmětným jedincům. K odchytu vlků budou dle návrhu žadatele použity 2 typy nášlapných pastí a to, nášlapná past se smyčkou Belisle – past s certifikátem AIHTS, kterou je možné používat v EU. AIHTS (Agreement on International Humane Trapping Standards) je mezinárodní dohoda o humánních metodách odchyty, kterou podepsala Kanada, EU a Rusko. Pro odchyt vlků bude používána past 8" a nášlapná past soft catch (leghold trap) typ EZ Grip Traps, kterou je možné používat podle posledního stanoviska Evropské komise z 14. 3. 2018 (Ref. Ares(2018)1412230) v případě, že tyto pasti jsou nezbytné pro vědecký výzkum nebo monitoring, prováděný v zájmu ochrany přírody, neexistuje uspokojivá alternativa, neohrozí negativní dopad na příznivý stav druhu a jsou realizována předběžná opatření, aby chycené zvíře nebylo zraněno a jeho stresová reakce byla redukována na minimum. Dle údajů žadatele budou na každém odchytovém místě umístěna 1-2 MMS fotopasti (tj. fotopast, jejíž součástí je GSM modul), která jednak umožňuje okamžitý přenos fotografií na mobil nebo e-mail, jednak zadání příkazu k pořízení fotografie na dálku (pomocí SMS). 2x denně (vždy ráno a večer tak bude ověřena funkčnost fotopasti pořízením fotografie odchytového místa). Jen v případě, že se snímek na dálku nepodaří získat, což může indikovat technický problém fotopasti, bude funkčnost místa ověřena fyzickou návštěvou a v případě setrvávajících problémů fotopast bude nahrazena jinou. Podmínkou funkčnosti systému je, že odchytové místo bude mít dobrý GSM signál. V případě slabého signálu (který

nebude postačovat pro zasílání fotografií), bude místo MMS fotopasti umístěn GSM alarm, který podá okamžitou informaci v případě odchyty zvířete. V případě, že budou pasti aktivované, bude v pohotovosti odchytný tým tak, aby na místo odchyty dorazil do 30 minut od zjištění přítomnosti chyceného zvířete. Žadatel taktéž uvádí, že odchyt vlka nebude na jednom místě probíhat neustále, ale během 2–3 týdenních period, kdy budou výzkumní pracovníci žadatele nebo jeho smluvních partnerů a veterinář v pohotovosti, aby byli schopni během co nejkratšího času na místo dorazit. Doba, po kterou bude zvíře v pasti, je bezesporu nejvíce stresujícím momentem odchyty. Právě proto se budeme snažit minimalizovat čas využitím MMS fotopasti. Žadatel taktéž uvedl, že zatím nebyl zdokumentovaný případ, kdy se vlk v použitém typu pasti zranil, přestože v některých výzkumných projektech nebyly využívány fotopasti – odchytná zařízení byla kontrolována 2x denně, vlk tedy mohl být v pasti až 12 hodin. Manipulace se zvířetem bude probíhat jen nezbytně nutnou dobu: budou změřeny základní biometrické údaje, zjištěna váha zvířete, odebrány biologické vzorky (krev, trus, srst, vzorky kůže, stěry ze sliznic, ektoparaziti), bude nasazen GPS telemetrický obojek a aplikován RFID čip. Váha obojku neovlivňuje prostorovou aktivitu, úspěšnost lovu nebo reprodukci zvířete. Sledovací zařízení a jeho doplňky jsou specifikovány a certifikovány výrobcem (Lotek, Vetronics, Followit atd.) pro konkrétní druh, pohlaví a velikostní kategorii a váhovou kategorií. Část obojku bude zhotovena z rozložitelného bavlněného proužku, který se časem rozpadne a zvířeti tak obojek po 2–3 letech sám odpadne. Pro zabránění odchyty necílových druhů zvířat budou vybrány lokality, kde bude z předchozího monitoringu známý pravidelný pohyb vlků a tento druh bude jedním nejfrekventovanějších druhů. Dále budou využity komerční atraktanty specifické na vlka, které prodlouží čas, kdy se vlk bude v místě pohybovat a zvýší se tak šance odchyty v případě průchodu. Pasti jsou dimenzované na hmotnost a k jejich aktivaci nedojde při průchodu výrazně lehčích živočichů, než je vlk. V případě odchyty většího živočicha (jehož odchyt nemůžeme zcela vyloučit), kterého nebude možné z pasti vyprostit bez jeho imobilizace, budeme postupovat stejně jako v případě vlka obecného – přivolaný veterinář zvíře imobilizuje, jen nebudeme nasazovat telemetrický obojek. **Postup bude konzultován s uživatelem honitby, kde budou pasti umístěny. Podmínkou č. 7** je založena povinnost žadatele v případě instalace nášlapných pastí, popř. jiných činností, u kterých mohou být dotčeny práva uživatelů honitby v území, **jejich možná realizace pouze po písemné dohodě s uživatelem honitby** (viz také stanovisko účastníka řízení mysliveckého spolku Beskyd-Nýdek). Podle ust. § 2 písm. c) zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti (dále jen „zákon o myslivosti“), ve znění pozdějších předpisů, je vlk obecný zařazen mezi zvěř, kterou nelze dle mezinárodních úmluv nebo národní legislativy lovit. Pokud jde o uhynulé jedince, jejichž nálezy mohou být významným zdrojem informací o rozšíření druhu nebo o struktuře populací, stanoví zákon o myslivosti obecně v rámci definice práva myslivosti (§ 2 písm. h) právo přivlastňovat si uhynulou zvěř. Další úprava této problematiky v zákoně stanovena není (včetně úpravy či omezení držení uhynulé zvěře jinými osobami, než zákon o myslivosti stanoví nebo určení povinnosti předat nalezenou uhynulou zvěř uživateli honitby). Podle některých výkladů (např. Řehák et al., 2002) a zaběhnuté praxe je uhynulá zvěř přisuzována uživateli honitby většinou s odkazem na § 43 zákona o myslivosti. Jedná se o ustanovení o dohledávce postřelené nebo jinak poraněné zvěře. Odst. 3 stanovuje, že „dohledaná zvěř patří uživateli honitby, z níž přeběhla nebo přeletěla; a zvěř mrtvá, která byla jinak nalezena na nehonebních pozemcích, náleží uživateli nejbližší honitby“. V případě zvláště chráněných živočichů, jež jsou zákonem o myslivosti zároveň zařazeny mezi zvěř (a tedy i v případě uhynulých jedinců vlka) však platí zákonem stanovený zákaz držení takového živočicha dle § 50 odst. 1 ZOPK vztahující se dle § 48 odst. 4 tohoto zákona i na mrtvé jedince a jejich části. Určující tak je rozhodnutí o výjimce dle § 56 ZOPK, kterým může být držení povoleno konkrétní osobě. **Informace o nalezených uhynulých jedincích je však nezbytné s ohledem na ostatní ustanovení zákona o myslivosti** (zejména v souvislosti s ustanoveními § 36 a 37 o plánování mysliveckého hospodaření) **poskytovat uživateli honitby** a zejména plánované cílené vyhledávání a shromažďování uhynulých jedinců je vhodné s uživatelem honitby předem projednat. Po dohodě s uživatelem honitby bude zajištěna

informovanost turistické veřejnosti (**podmínka č. 8**). žadatel taktéž uvedl, že past nezpůsobí vážné zranění dospělému člověku ani dítěti, člověk na rozdíl od divokého zvířete se může z pasti sám vyprostit. **Podmínkou č. 11** je řešena situace, kdy bude nutné (potřebné) na daném konkrétním provádět tzv. averzivní podmiňování, tj. zvíře cíleně rušit různými podněty včetně například střelby gumovými projektily, které se ukázalo jako nejúčinnější pro změnu nežádoucího chování. Averzivní podmiňování je založeno na principu spojení si nepříjemných pocitů s určitými místy nebo situacemi, konkrétně v tomto případě s blízkostí lidských sídel, hospodářských zvířat a přítomností člověka. Z tohoto důvodu byl výkon povolované činnosti podmínkami rozhodnutí **povoleno pouze za předpokladu předchozí konzultace s krajským úřadem**, potažmo Agenturou. Správní orgány by tak využili znalostí místa (souvislá zástavba, migrační bariery apod.) a zhodnotili případná rizika z použití této metody v daném konkrétním místě. **Podmínka č. 12** informuje žadatele, že toto rozhodnutí nenahrazuje jiná právní ustanovení vycházejících z jiných zákonů (např. zákona o myslivosti). **Podmínkou č. 9, 10, 13 a 14** krajský úřad stanovil informační povinnost uloženou na základě požadavků ZOPK, jako tzv. zpětná vazba pro orgán ochrany přírody o provedených zásazích a plánovaných aktivitách vycházejících z podmínek tohoto rozhodnutí a také podmínky vztahující se ke způsobu kontroly (**podmínka č. 15**) a to za účelem ověření respektování obsahu tohoto rozhodnutí, jak vyžaduje i ustanovení § 85 odst. 2 ZOPK (obecné provádění dozorové činnosti krajského úřadu). Příslušný orgán ochrany přírody si tímto zajišťuje, aby byl informován, přičemž mimo jiné v návaznosti na tyto informace může dále realizovat následné mechanismy kontroly v podobě státního dozoru v ochraně přírody a krajiny. **Podmínkou č. 16** byla stanovena v souladu s návrhem žadatele platnost tohoto rozhodnutí.

Na základě výše uvedených skutečností rozhodl krajský úřad po provedeném správním řízení tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Krajský úřad dále, v souladu s ust. 25 odst. 3 správního řádu, žádá dotčené obce o zveřejnění tohoto rozhodnutí na úřední desce obecního úřadu po dobu 15 dnů bezodkladně od jeho obdržení a následně zaslání zpět s potvrzeným datem vyvěšení a sejmutí. Toto rozhodnutí bude vyvěšeno i na úřední desce Krajského úřadu Moravskoslezského kraje.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí se lze odvolat k Ministerstvu životního prostředí podáním učiněným u zdejšího krajského úřadu, a to ve lhůtě 15 dnů ode dne jeho doručení (§ 83 odst. 1 správního řádu). V odvolání se uvede, v jakém rozsahu se rozhodnutí napadá a dále namítaný rozpor s právními předpisy nebo nesprávnost rozhodnutí nebo řízení. Podané odvolání má v souladu s § 85 odst. 1 správního řádu odkladný účinek. Odvolání jen proti odůvodnění rozhodnutí je nepřipustné.

Ing. Monika Ryšková
vedoucí oddělení
ochrany přírody a zemědělství

Po dobu nepřítomnosti zastoupena
Ing. Lenkou Peichlovou
oddělení ochrany přírody a zemědělství